

voor de nieuwkomers. Een aantal grote Nederlandse bedrijven als Heineken en Bavaria investeert met grote voortvarendheid in het land en FrieslandCampina, Unilever en DSM lijken dat voorbeeld te gaan volgen. Als je er zo goed als thuis bent en je gaat aan de slag om er nog meer activiteit te ontplooiën, dan moet de achterblijvende concurrentie niet minder dan de kriebels krijgen.

Productievoordelen

In 2010 zag de Nederlandse kweker Olij de mogelijkheden van Ethiopië en met hulp van PSI (Private Sector Investeringsprogramma) werd Olij Breeding PLC opgezet. Veredelen van diverse rozenrassen is helemaal nieuw in Ethiopië en het bleek een succesvolle stap. Olij Breeding PLC groeit gezond door en neemt een stevig aandeel in het succes van het bedrijf. De voordelen voor diverse teelten zijn gemakkelijk voor te rekenen. Is een teler in Nederland ongeveer 60% van zijn totale kosten aan verwarming kwijt, met de gratis zon van Ethiopië komt de energierekening nauwelijks boven de paar procent. De aanplant groeit onder de vele uren van felle zon in combinatie met koele nachten nog eens zo hard.

En dan arbeid, in de landbouw een kostenpost om rekening mee te houden. Ethiopië is met de lonen voordeliger dan Kenia. Per dag kost een loyale werknemer nog geen anderhalve euro. Al met al belast de factor arbeid de begroting voor niet meer dan 15%. Goed om te weten dat verschillende regio's in Ethiopië Nederlandse investeerders in de agrarische sector extra steunen bij het starten van bedrijfsactiviteiten. In 2013 is met steun van

Afrikaanse Unie

Nederland opende in 1950 een ambassade in Addis Abeba, die ook verantwoordelijk is voor Djibouti en de functie vervult van Permanente Vertegenwoordiger bij de Afrikaanse Unie. Vanuit Nederland is de belangstelling voor Ethiopië groeiende, ook vanwege de centrale - en voorbeeldfunctie die het in regio vervult. Het land krijgt extra aandacht vanuit de Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland (RVO.nl), mede om de transitie van aid naar trade in goede banen te leiden. Het Nederlandse bedrijfsleven wordt met stimulerende programma's en werkzame instrumenten op weg geholpen. Er komt binnenkort een nieuwe investeringsgids uit om Nederlandse ondernemers een handje te helpen bij het opstellen van een stappenplan. Steeds vaker worden de landen in de regio Noordoost Afrika, verenigd door onder andere gelijkwaardig geografische omstandigheden, als samenwerkend gezien en behandeld. Ethiopië geldt in de regio als voorbeeld en groot voorstander van dergelijke samenwerking. De landen proberen samen regels voor onder andere fytosanitaire markt-

Nieuwe spoorlijn

De waarde van elke keten staat of valt bij het niveau van de logistiek. De infrastructuur Ethiopië is voldoende op orde om de concurrentie met landen als Uganda en Kenia aan te gaan. Bij gebrek aan een eigen zeehaven speelt het snel groeiende Ethiopian Airlines een belangrijke rol. Zeetransport van bulkgoederen verloopt via havens van de buurlanden, vooral die van Djibouti. Het wegtransport is goed georganiseerd en voldoet om de stijgende productie van het land te exporteren en de benodigde invoer af te handelen. Ethiopië ziet de voordelen van voordelig railtransport en bouwt met Chinese hulp aan een nieuwe spoorlijn naar zee. In mei 2014 staat een Nederlandse missie met het accent op agro-logistiek op het programma. Export naar Ethiopië vereist samenwerking met een agent of een distributeur die bij het Ministry of Trade and Industry als zodanig geregistreerd staat. Het Ethiopian Investment Agency geeft alle informatie over het openen van een eigen vestiging en biedt diverse diensten aan om de start te vergemakkelijken. De overheid initieert veel projecten door middel van aanbestedingen, vaak gefinancierd door de Afrikaanse Ontwikkelingsbank (AfDB) en waarop buitenlandse ondernemers kunnen inschrijven. Maakt u plannen, dan zijn Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (voorheen Agentschap.nl) en de ambassade in Addis Abeba uw eerste aanknopingspunten.

Frits H. Emmerik

'Ethiopië biedt pluimvee, zuivel en aquacultuur grote kansen'

Nederland de Agricultural Business Support Facility (ABSF) opgericht. De organisatie stimuleert het ontwikkelen van initiatieven van zowel Ethiopische als Nederlandse bedrijven en helpt partijen om, ook in samenwerking, ondernemingen te starten. Onlangs werden een zuivel-, een aquacultuur- en een kruiden/specerijenmissie georganiseerd en van Ethiopië naar Nederland een sojamissie. Dit jaar staat het vervolg op zuivel en pluimvee en aardappels op het programma, compleet met matchmaking events. De Ethiopiërs zijn leergierig en oriënteren zich graag op externe kennis en ervaring. Maar 2014 brachten de minister van Landbouw en een drietal regiopresidenten een succesvol bezoek aan Nederland.

toegang, rassenbescherming en in- en uitvoer op te stellen en deze overal in de regio van toepassing te maken. Opbloeiende regionale handel kan de goed zichtbare economische groei extra stimuleren. Overall in de Hoorn van Afrika streeft men naar onbelemmerde handel. In dat licht moet de recente investeringsreis van ondernemers uit Kenia naar Ethiopië worden gezien. Daarbij lag de focus op bloemen, groenten en fruit, maar de initiatieven zijn veelzijdig en blijven niet beperkt tot een sector of een deel van een agroketen. Het begint bij agrarische productie maar de economische voordelen van een meer actieve keten worden door de Afrikaanse regeringen in de regio zeker herkend.

Meer informatie

<http://ethiopia.nlembassy.org>
add-lnv@minbuza.nl
<http://www.rvo.nl>

Meer informatie a.s. missie's:

Missie agrologistiek: <https://www.nabc.nl/en/what-we-do/trade-missions/55/djibouti>